

helt uovervindelige Modsætninger, dog, naar Sagen betragtes fra større, internationale, politiske og folkeretlige Synspunkter, kun er en Gradsforskel, saa at en Løsning maaske dog, naar alt kommer til alt, ikke er helt udelukket, naar der fra alle Sider vises en god Villie til at naa til et Resultat.

Det radikale Venstre har jo stillet Forslag om en vis Magtudfoldelse, som det nu foretrækker at kalde et Vagtværn, til Varetagelse af vore internationale Forpligtelser i Henhold til Haagerkonventionerne, Forbundspagten m. m., men saaledes, at egentlig krigsmæssige Opgaver skal betragtes som udelukkede. Paa den anden Side har de to tidligere Regeringspartier sammen gennemført en Forsvarsordning, der lader sig anvende til Varetagelsen af de samme Forpligtelser, men om hvilken det, saa vidt jeg kan skønne — og det siges mig, at en stor Del af den militære Sagkundskab er af samme Mening —, lader sig paavise, at den trods Anvendelsen af et betydeligt militært Apparat ikke frembyder Midler til Løsning af egentlig krigsmæssige Opgaver, vel at mærke, hvis man ved krigsmæssige Opgaver mener virkelig haardnakket og langvarig Kamp. Hvis det da skulde være saadan, at det i det væsentlige kun er Teorier, der staar som Hindringer paa Vejen for denne Sags Løsning, da forekommer det mig rigtignok paa Tide, at vi lægger dem paa Hylden og med dem den lange Kæde af politiske Fejltagelser, der har hindret det danske Folk i at samles om dette Spørgsmaal, i hvilket ethvert Folk burde kunne staa enigt.

Jeg har tidligere nævnt det uheldige i at skæve til Udlandet og afæske de fremmede deres Opfattelse af vor Stilling i denne Sag. Det er min Tro, at det, at Regeringen har fremsat dette Forslag for en Gang at faa Sagen diskuteret til Bunds, at faa Klarhed over, hvad det danske Folk vil i denne Sag, hvor det kan og maa bestemme suverænt, ikke kan og ikke vil skade Landets Omdømme ude, naar Sagen blot drøftes aabent og med ærlig Villie til at naa frem til Klarhed og stabile Forhold, uden hvilke ingen Institution, vi kalde den Politikorps, Vagtværn eller som nu Hær og Flaade, vil undgaa den Opløsning og Demoralisation, der i hvert Fald vil skade ikke alene Landets Anseelse, men dets hele udenrigspolitiske Stilling. Ogsaa af denne Grund anser jeg Fremsættelsen af dette Lovforslag for rigtig og mener, at det vil kunne faa en heldig Indflydelse.

Forsvarsministeren (*L. Rasmussen*):

De to konservative Partiers ærede Ordførere har anmodet om at faa en Udtalelse fra Udenrigsministeren om, hvorledes han saa paa det her fremsatte Afrustningsforslag, og har erklæret, at de vilde tillægge en saadan Udtalelse en ikke ringe Betydning. Nu har vi faaet denne Udtalelse og hørt, at Udenrigsministeren mener, at der, hverken naar vi ser paa Haagerkonventionerne eller paa de Forpligtelser, Danmark er indgaaet paa ved Indmeldelse i Folkenes Forbund, er noget til Hinder for Gennemførelsen af dette Afrustningsforslag. Det ønske, som den højtærede Udenrigsminister til Slut udtalte, at det, til Trods for at Uoverensstemmelserne syntes saa store, til sidst dog maaske kunde lykkes at finde hinanden, kunde jeg dele, hvis jeg ikke kendte Fortiden saa nøje, som jeg gør; for jeg er sikker paa, at det, Udenrigsministeren nu har udtalt, ikke i mindste Maade ændrer Opfattelsen hos dem, der staar som saa afgjorte Modstandere af Forslaget. Selv om vi vilde have taget Hensyn til det Ønske, der er fremkommet, at man skulde vente med Lovforslagets Fremsættelse, indtil Afrustningskonferencen den 15. Juni næste Aar havde fundet Sted — en Konference, hvis Afholdelse for Resten er mere end tvivlsom —, maatte vi være klare over, at uanset, hvad der skete paa denne Konference, vilde vort Forslag møde lige stor Modstand herhjemme; thi det Spørgsmaal, der her ligger for, har, saa længe der har eksisteret politiske Partier i Danmark, været et Stridens Spørgsmaal, et Spørgsmaal, der har delt Vandene, et Spørgsmaal, der har delt Befolkningen i to skarpt adskilte Partier.

Det, der derfor her er det afgørende, er dette: Hvad ønsker den danske Befolkning, ønsker den at opretholde en Militærordning som den, vi har, eller ønsker den at afskaffe den, og vil Rigsdagen loyalt bøje sig for, hvad Folkeflertallet ønsker? Jeg vil her sige, at naar vi fra vor Side kan tiltræde et Forslag om Folkeafstemning, vil vi selvfølgelig loyalt bøje os for Folkeafstemningens Udfald, hvis denne skulde kræve Forsvarsordningen opretholdt. Hvis vi kunde faa en tilsvarende Udtalelse fra Modstandernes Side, saa erkender jeg, at den højtærede Udenrigsminister vilde faa Ret, at dette Spørgsmaal kunde løses paa en saadan Maade, at vi vilde blive fri for den hidtige politiske Kamp, som sikkert ellers vil opstaa derom.

Saa vel Venstres Ordførers (*Brorsen*) som det konservative Folkepartis Ordførers